

ВИДИ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ НАДАННЯ ДЛЯ ОСІБ «ГРУПИ РИЗИКУ» У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

Льодовська Наталія

Вивчення особливостей надання соціальних послуг для осіб «групи ризику» у надзвичайних ситуаціях є дуже актуальною як в цілому у світі, оскільки в надзвичайних ситуаціях, таких як природні катастрофи, конфлікти, епідемії або техногенні катастрофи, особи групи ризику» потребують особливого захисту та допомоги, зазвичай стають найбільш постраждалими, так і зокрема для України. Початок активної фази військового конфлікту в Україні у лютому 2022 року, призвело до специфічних проблем під час організації процесу надання соціальних послуг та стало основою для пошуку більш ефективних шляхів, методів та технологій надання соціальних послуг особам «групи ризику».

В таких ситуаціях соціальні служби відіграють важливу роль у забезпеченні належної підтримки та допомоги особам «групи ризику», таким як люди з інвалідністю, люди похилого віку, діти, жінки, які потерпають від насильства, та інші. Надання соціальних послуг в таких ситуаціях потребує особливих знань, навичок та підготовки, оскільки такі люди можуть потребувати не тільки екстреної медичної допомоги, але й психологічної підтримки, житлової та матеріальної допомоги, а також інших видів соціальної підтримки [3].

Крім того, у надзвичайних ситуаціях можуть виникнути особливі проблеми, пов'язані з доступністю соціальних послуг, комунікацією зі різними організаціями, розподілом ресурсів та іншими. Тому, питання як забезпечити якісну та ефективну допомогу особам «групи ризику» в надзвичайних ситуаціях є дуже важливим.

Метою тези є обґрунтування різновидів соціальних послуг та особливості їх надання для осіб «групи ризику» у надзвичайних ситуаціях.

Основні види соціальних послуг систематизовані у Наказі Міністерства соціальної політики України «Про затвердження Класифікатора соціальних послуг»

[2], в якому міститься зведення назв соціальних послуг, їх короткий опис, строк надання, а також перелік категорій отримувачів цих послуг. Загалом у Класифікаторі наведено 43 види соціальних послуг із зазначенням їх назви, коротким описом самої послуги, а також чітким окресленням отримувачів та місця надання соціальної послуги. Класифікацію соціальних послуг наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Класифікація соціальних послуг в Україні

Категорія соціальної послуги	Опис
Соціальний захист	Надання матеріальної допомоги, соціальних виплат та страхових послуг, включаючи допомогу по безробіттю, допомогу малозабезпеченим сім'ям та малозабезпеченим громадянам, пенсійні послуги тощо.
Соціальний супровід	Надання консультацій, інформаційної та психологічної підтримки, підготовка до працевлаштування, реабілітаційні та ресоціалізаційні послуги.
Медична допомога	Надання медичної допомоги, включаючи профілактичні обстеження, діагностику та лікування захворювань, реабілітацію тощо.
Освіта та підготовка	Надання освітніх та навчальних послуг, підготовка до працевлаштування та самозайнятості, підвищення кваліфікації та навичок.
Житлові послуги	Надання житлових послуг, включаючи оренду житла, відшкодування частини витрат на оплату комунальних послуг, забезпечення громадян житлом в аварійному стані тощо.
Транспортні послуги	Надання транспортних послуг, включаючи безкоштовний проїзд на громадському транспорті для деяких категорій громадян, надання транспорту для мобільних груп населення та інше.
Культурні та дозвілєві послуги	Надання послуг з культури, спорту та дозвілля, включаючи безкоштовний відвідування музеїв та інших культурних закладів, знижки на спортивні заходи та інші подібні послуги.

Ці категорії соціальних послуг в Україні можуть дещо відрізнятися в залежності від регіону та місцевих потреб населення, але загалом в Україні вони є основними видами соціальних послуг, які надаються населенню згідно з чинним законодавством. В цілому, система надання соціальних послуг в Україні розвивається та модернізується, проте існують проблеми, зокрема з недостатньою фінансуванням та неефективним управлінням. Необхідно покращувати систему

соціального захисту населення та забезпечувати доступ до якісних соціальних послуг для всіх категорій громадян [1].

Усі ці ситуації можуть мати серйозний вплив на життя людей та призвести до потреби у наданні різноманітних соціальних послуг. Важливо мати плани надзвичайних ситуацій та систему підготовки до них, щоб бути готовими до дії в разі потреби.

Оскільки сучасна ситуація ведення воєнних дій на території України є найбільш важливим та водночас складним фактом функціонування усіх сфер держави, соціальна політика має бути спрямована саме на подолання наслідків воєнних дій та підтримку населення, що постраждало в наслідок війни. Умови війни в Україні створюють надзвичайні соціальні потреби, які можуть бути складними для задоволення. Деякі з найбільш актуальних соціальних послуг, які можуть допомогти людям, які постраждали від війни, включають: медичну, психологічну, допомогу в переселенні, допомогу постраждалим дітям підтримку ветеранів, допомогу особам з інвалідністю, допомогу малозабезпеченим сім'ям [3]. Ефективне надання соціальних послуг зможе допомогти постраждалим від війни людям зробити перший крок до повернення до нормального життя. Важливо забезпечити, щоб ці послуги були доступні та ефективні для всіх, хто їх потребує.

Зважаючи на вищевикладене, можна зробити висновок, що в умовах воєнного конфлікту надання соціальних послуг в Україні є особливо важливим і актуальним завданням. Надання соціальних послуг у таких умовах пов'язане з рядом складнощів та вимагає специфічних знань і навичок соціальних працівників.

Список використаних джерел

1. Дубич К.В. Сучасна система надання соціальних послуг України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 3. 2015. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=821>
2. Про затвердження Класифікатора соціальних послуг: Наказ Міністерства соціальної політики України від 23 червня 2020 року № 429. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0643-20#Text>
3. Соціальні послуги окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах, та порядок їх надання – WikiLegalAid. Платформа правових консультацій - WikiLegalAid. URL: <https://wiki.legalaid.gov.ua>